

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 223. Absolutio (extra mortis articulum) differenda est iis, quorum
contritio, spectatis omnibus dubia & incerta est. Nec ad eam impenendum
sufficit quaecumque de ea probabilitas, si in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

Et non indicium, vivificatum esse à Deo deprehendit. Ita etiam noster Waldensis to. 2. de Sacram. c. 143. placet quod Lazarus suscitatur, & vivit, prius tempore quam solvantur discipuli. Ita Dominus suscitavit peccatorem prius, quam solverint Sacerdotes.

2669 Lo tamen non obstante poenitens peccator adhuc verisimiliter vivificatur ministerio Sacerdotis, meritoque inter articulos à Pio V. damnatos, ille 55. reprobatus fuit: peccator poenitens non vivificatur ministerio Sacerdotis absolventis, sed à solo Deo, qui poenitentiam suggerens, & inspirans, vivificat eum, & resuscitat. Ministerio autem Sacerdotis solus reatus tollitur.

Vita quippe illa, quæ peccator poenitens à Deo vivificatur, cum ei poenitentia, & vitæ novæ propositum & inchoatio per Dei gratiam inspiratur, ut plurimum non est nisi imperfecta & inchoata, consistens in inchoata dilectione, quæ poenitens Deum tamquam omnium iustitiarum fontem diligere incipit, & inde adversus peccata movetur per verum eorum odium ac detestationem. Præter vitam quippe illam, opus est vitæ absolutæ & perfectæ, per infusionem gratiæ sanctificantis, per quam homo verè sanctificatur, & per Spiritum sanctum inhabitantem Dei amicus, & palmis vivus in vite Christo efficitur. Qualiter peccator ut plurimum non vivificatur ante Sacerdotis absolutionem.

2670 Distinguendam verò esse duplicem illam vivificationem, idem Pontifex, & Ecclesia per ipsum declaravit, dum & illum articulum reprobavit: illa distinctio duplicis vivificationis; alterius quæ vivificatur peccator, cum ei poenitentia, & vitæ novæ propositum & inchoatio per Dei gratiam inspiratur, & palmis vivus in vite Christo efficitur; pariter commentitia est, & Scripturis minime congruens. Cui condemnationi subscribens Facultas Lovaniensis anno 1586. elegantissimi Augustini testimonio eam illustravit: etenim ante remissionem peccatorum, atque inhabitantem Spiritum, & iustificationis & vitæ quadam inchoatione sunt conceptionibus (ut loquitur Augustinus q. 2. ad Simplicianum) similes. At non solum spiritualiter concepti, verum etiam nasci opus est. Ac tunc demum ceptum iustificationis ac vivificationis opus, infusione vivificæ charitatis absolvitur.

CAPUT CCXXIII.

Absolutio (extra mortis articulum) differenda est, quæ contritio, spectatis omnibus, dubia & incerta est. Nec ad eam impendendam sufficit quæcumque de ea probabilitas, si in contrarium sui equalis vel major probabilitas.

2671 Est contra nonnullos Recentiores, aientes, quòd licet stante dubio de materia sufficienti, quando sensibilis est, Sacramentum administrari nequeat: secus quando materia non est sensibilis, sed interna, prout est contritio. Unde contendunt, quòd Confessarius debeat esse contentus contritione probabilis, quæ tunc probabilis est, dum poenitens dicit se esse contritum. Quia contritio certa haberi non potest. Ita Franciscus Reymakers in sua Appendice n. 270. Quam Adolphus Godofredus Volvius, Ordinaris Moguninus, laudibus à veritate prorsus alienis exornavit.

2672 Unde contra ipsos assertio nostra probatur, quia Confessarius (regulariter loquendo) non potest absolvere eum, quem rationabiliter non credit à Deo vivificatum per contritionem, ut constat ex cæcis capite præcedenti. Sed eum non credit rationabiliter vivificatum per contritionem, cujus

Tom. III.

contritio, spectatis omnibus, ipsi dubia est, ob æqualem hinc inde probabilitatem. Et multò minus dum Confessario magis probabile videtur, ipsum non esse, quàm esse contritum. Cum ex dictis to. 1. de probabilitate, intellectus assentiri nequeat uni parti contradictionis, dum, spectatis omnibus, æqualis vel major ipsi apparet probabilitas in contrarium. Et dato, non concessio, quòd id physicè posset, saltem moraliter, seu rationabiliter & prudenter non potest, sed temerariè ad summum, prout ibidem ostensum est.

2673 2.º. tamen si contritio omnimodè certa haberi nequeat; haberi potest plusquam dubia, & plusquam æquè vel minus probabilis, seu æquè vel minus probabiliter vera, quàm falsa. Tam ergo requiritur plusquam dubia, & plusquam æquè vel minus probabilis, in Sacramento Pœnitentiæ, quàm requiritur materia plusquam dubia & plusquam æquè vel minus probabilis, in reliquis Sacramentis, ubi materia est sensibilis & externa. Est enim magistralis regula Doctorum, quòd in administratione Sacramentorum, circa necessitatem, uti non liceat materiâ vel formâ dubiâ, dum adhiberi potest certa: &, dum certa adhiberi nequit, saltem adhibenda sit, quæ proximè accedit ad certam, ita ut non adhibeatur probabilis falsa, quàm vera (fatuum namque & irrationabile est, scienter & volenter magis accedere ad falsum quàm ad verum, in necessariis ad salutem) sed adhibeatur tam propè accedens ad certam, quàm adhiberi potest. A qua regula apertè deviat, qui adhibet contritionem dubiâ, vel probabilis falsam, absolvitque dubiè vel minus probabiliter contritum. Et qui talem absolvit, in administratione Sacramenti Pœnitentiæ sequitur opinionem minus probabilem de valore, relicta tutiore (cum tutius sit non absolvere dubiè contritum, quàm absolvere) hoc autem illicitum Ecclesia declaravit, dum propositionem hanc damnavit: non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore, relicta tutiore.

3.º. reverentia Sacramento Pœnitentiæ debita, tam postulat cavere ipsius irritandi periculum, quantum fieri potest, quàm id postulat reverentia aliis Sacramentis debita. Sed non cavet ipsius irritandi periculum, quantum fieri potest, qui (sine necessitate) illud administrat, iis in circumstantiis, in quibus æquè vel magis probabiliter ipsi apparet futurum, quàm non futurum irritum, eò quòd contritio poenitentis ipsi appareat æquè vel magis probabiliter falsa, quàm vera.

4.º. dum haberi nequit certitudo, ea ad minus cum prudentia administrandum est Pœnitentiæ Sacramentum, quàm adhibere solent quicumque feridè & cordatè, juxta prudentiæ regulas, magni momenti rem petraçant. Ad eam verò contenti non sunt quæcumque probabilitate, si tam tenuis sit, ut æqualis vel major probabilitas appareat in contrarium. Siquidem hac de re interrogatus quisque cordatus, testimonium perhibebit, se in rebus magni momenti non dirigere se secundum apparentiam, cuius falsitas ipsi videtur æquè vel magis probabilis, quàm veritas: quippe se incursum notam viri admodum imprudentis, si secus faceret. Siquidem ab omnibus imprudens haberetur, & ut talis videretur Mercator, qui negotiationem suam dirigeret secundum apparentiam probabilis ipsi male, quàm bene cessuram. Et si aliqua ipsi appareret via dubii successus, imò probabilis mali quàm boni, eam tamen inire mallet, quàm viam securiorem & probabiliorè, ab omnibus pariter ut fatuus irrideretur. Si ut fatuus meritò irrideretur negotiator ille terræ; quantò rationabilis ut fatuus irridendus esset negotiator cæli, qui in negotiis animæ suæ, vel proximi, unde pendet æternitas, negotiatio-

nem suam dirigeret secundum apparentiam probabilis male, quam bene cessuram, malletque inire viam eiusmodi, quam securiorem probabiliorumque, tantisper expectando, magisque probando penitentem, usque dum daret indicia suae contritionis certa, vel saltem probabilis vera, quam falsa.

2676 Huc proinde faciunt argumenta, quibus supra demonstrata est aequitas & iustitia Censura Illustrissimi D. Episcopi Atrebatensis contra hanc propositionem: *Confessarius habet rationabile, seu sufficientem motivum credendi quod penitens (relapsus, vel habens consuetudinem, vel occasionem proximam peccandi) sit verè contritus, quando penitens attestat se verè esse contritum, & Confessario manifestè non constet contrarium.*

Siquidem omnia illa argumenta demonstrant profus irrationabiles esse opiniones Recentiorum, contra quos in praesenti agimus.

2677 Idem demonstrant argumenta, quibus probabilis Confessarius prudenter credere non posse verbo penitentis, se contritum asserentis, dum ex operibus ipsius in contrarium sunt conjecturae aequae vel magis probabiles, etsi non manifestae.

2678 Ex his omnibus manifestè consequitur id quod toties dixi, Confessarium nec posse, nec debere semper credere verbo penitentis, se contritum asserentis. Quemadmodum enim occurrunt circumstantiae, ex quibus Confessarius certò cognoscit istud dictum penitentis esse falsum (quo calu Adversarii fatentur ipsi non esse credendum) sic occurrunt circumstantiae, ex quibus, etsi non certò, saltem probabilis cognoscit, illud esse falsum, vel dubium. Atqui tunc prudenter judicare nequit, ipsum esse contritum, cum prudenter judicare nequeat esse verum, quod, spectatis omnibus, probabilis apparet ipsi falsum. Quo proinde casu ipsum absolvere nequit: cum absolvi nequeat nisi quem prudenter judicat esse contritum, ut supra vidimus.

Qua cum ita sint, absolutio illis differenda est, qui de iisdem mortalibus semper se accusant, & nunquam emendant, tametsi emendationem sapientis polliciti sint. Tum quia similitum hominum sollicitationes merito suspectae sunt, cum fidem toties fecerint, & Confessarius probabiliter iudicet, quòd adhuc fallant: *siquidem ex praeteritis oportet nos quasi argumentum sumere de futuris*, ait S. Thomas. Et, ut S. Carolus ait, *differenda est absolutio, donec emendatio appareat, iis penitentibus, qui, licet peccatum se diversis polliceantur, Confessarius tamen probabiliter iudicat ad illud reverteri.* Tum quia cautio operum iure exigitur ab iis, quorum verba saepe hactenus data sunt absque effectu, & quorum sterilia instructioque promissa, multoties repetita, de sinceritate promissionis, relinquunt dubitandi locum. Igitur Confessores mittant eos in domos suas, & cum invenerint correctos & emendatos, tunc absolvant (ait sanctus Thomas Villanovanus conc. 3. in Dom. 3. Quadrag.) *melius est enim differre, quam decipere eos.*

2679 Illis etiam differenda absolutio est, qui, post commissum crimen è gravioribus, nullis praemissis poenitentiae operibus, nec precibus (nisi fortè modicis ac remissis) ad impetrandum conversionis donum, statim absolvi volunt. Quibus absolutionem citò dandam non esse Cyprianus ex supradictis docet, alicui, quòd si ipsis datur, irrita & falsa sit, periculosa dantibus, & nihil accipientibus profutura. Quod etiam docet Clerus Romanus, & sancti Martyres & Confessores, & S. Ambrosius, & alii Patres. Et ratio est, quia plena conversio peccatoris, post commissum crimen è gravioribus, rarò completur in ictu oculi, vel tempore brevissimo, sed rudioribus primùm melio-

tionibus ut plurimum concipitur, deinde sententia formatur, formata adolescit, antequam perficiatur, & matura sit absolutioni; praeterit in illis, quibus peccandi consuetudo velut altera natura facta est. Primò enim oportet ut humilibus ac ferventibus precibus à Deo postuletur: deinde ut precibus jungantur poenitentiae opera, jejunia, recessus à noxiis consortiis, meditatio rerum sacrarum, elemosynae, &c. quibus solis divina misericordia ut plurimum flecitur ad plenam conversionis donum ipsis concedendum, prout ex Scriptura, Patribus, experientia & ratione in superioribus demonstratum est.

Denique cap. 117: probatum est, concubina-²⁶⁸⁰ rios nec primà vice absolvendos, nisi ecessà prius concubina, uti nec eos qui alibi alunt feminam, cum qua peccare solent. Idemque esse de quacunque externa occasione per se proxima, quae tamen si domi non sit, sed alibi quis frequenter certam feminam, vel feminarum consortia, in quibus frequenter peccet, affectibus, aspectibus, colloquiis, vel tactibus impudicis, &c. absolvi possunt, si eis nuntium remittere polliceantur. Sed si semel iterumque alias polliciti, non praestiterint quòd polliciti sunt, absolutionem eoque differendam, quoque praestiterint, seque emendant. Capitibus seq. idem diximus & probavimus de iis qui proximam alii dant occasionem mortalis peccati. De iis quoque, qui in confessione praecedenti polliciti restitutionem famae, vel honorum injuste abiatorum, vel solutiones legatorum porum; id tamen non fecerunt cum possent. Et idem de peccatoribus publicis, v. g. publicis metreticibus, vel usurariis, donec publice satisfecerint, scandalumque, quantum in ipsis est, sustulerint. Idem denique de iis qui Christiana fidei rudimenta, Deique & Ecclesiae praecpta ignorant: necnon de patribus & matribus-familias, qui de iis per se, vel per alios, intruere liberos suos negligunt.

Idem quoque sentio (cum S. Carolo) de iis, ²⁶⁸¹ qui nimio velium luxu debita contrahunt, quibus solvendis pares non sunt; sicut & cum sancto Francisco Xaverio, de iis qui occultas vel apertas cum proximo inimicitias exercent; quae si inveteratae sint, vel capitales; prius cum Deo reconciliandi non sunt, quam sepe proximo reconciliantur.

CAPUT CCXXIV.

Solus Sacerdos à peccatis absolvi potest, Poenitentiaque Sacramentum administrare.

Solis quippe Apostolis (quibus ex perpetua ab²⁶⁸² Apostolis ad nos traditione hac in functione Sacerdotes succedunt) Christus Joan. 20. dixit: *Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittantur eis.* Solis proinde Sacerdotibus à peccatis absolvi competere potestatem, Patres uno ore affirmant. Ambrosius l. 1. de poenit. c. 2. Atque ita definit Martinus V. in Concilio Constant. Eugenius IV. cum Conchilio Florent. in Decreto unionis, & Concilium Tridentinum sess. 14. c. 6. & can. 10.

Obijcies ²⁶⁸³ Cyprianus epist. 12. ad Presbyteros & Diaconos Cartaginens. dicit, absente Presbytero, lapsos olim potuisse apud Diaconum exomologesim facere delicti sui, ut manu eis in poenitentiam impessit, venirent ad Dominum cum pace.

Respondeo exomologesim nomine ibi non significari confessionem sacramentalem, sed solemnis poenitentiae ritum, quo lapsi prostrati crimina sua palam detestantes, Ecclesiae reconciliantur, & Sacramentorum communioni restitui humiliter postulabant. Quae restitutio, dum à Diacono, absente Episcopo & Presbytero fiebat, non erat